

CREËER RUIMTE OM TE (LEREN) BEWEGEN

Dansend leren

Saskia Sap
Landelijk congres Jonge Kind AOb en HJK
28 september 2022

Opzet workshop

- Introductie
- Korte theoretische achtergrond over bewegen en leren
- Praktische beweegideeën
- De vloer op!

Even over mij....

Opleidingen:

- HBO-opleiding Docent Dans (AHK Amsterdam)
- Master Onderwijskunde (VU Amsterdam)
- Opleiding Taaldans® en Rekendans®

Werkzaam als docent Pedagogiek bij:

- HBO-opleiding Docent Dans (AHK Amsterdam)
- MBO-opleiding PACT Dans (ROC van Amsterdam)

Werkzaam als docent dans bij:

- Basisschool De Globe in Bussum
- Dansschool EDC in Zeist

Jan Amos Comenius (1592 – 1670)

'Aan allen alles leren'

❖ **Over leren en onderwijs:**

- Een kind wil van nature leren
- Geleidelijk aan
- Met de zintuigen
- Levensecht
- Het belang van spelen en toneel spelen

Wat komt uit recent onderzoek naar voren?

- Embodied learning: leren met en door het lichaam
- Hersenen: de gebieden van taal, muziek en motoriek liggen vlak bij elkaar
- Taal leren bij kleuters
- Taal leren bij NT2-kleuters
- Bestaande methodes: Taaldans® en Rekendans®, Schrijfdans, Total Physical Response (TPR)

Een blik op beweging en spel

- Beweegtijd: advies van de Gezondheidsraad (februari 2022) voor jongste kleuters is **dagelijks verspreid over de dag 3 uur te bewegen**, waarvan minimaal 60 minuten intensief en drie keer per week spier- en botversterkende activiteiten
- Beweging zorgt voor stimulering van executieve functies zoals plannen en impulsbeheersing
- Het brein werkt tijdens beweging effectiever en het geheugen slaat dat wat je leert, beter op.

Een blik op dans

In een dansles werk je aan de:

- Motorische ontwikkeling
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Creatieve ontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling: taal en rekenen

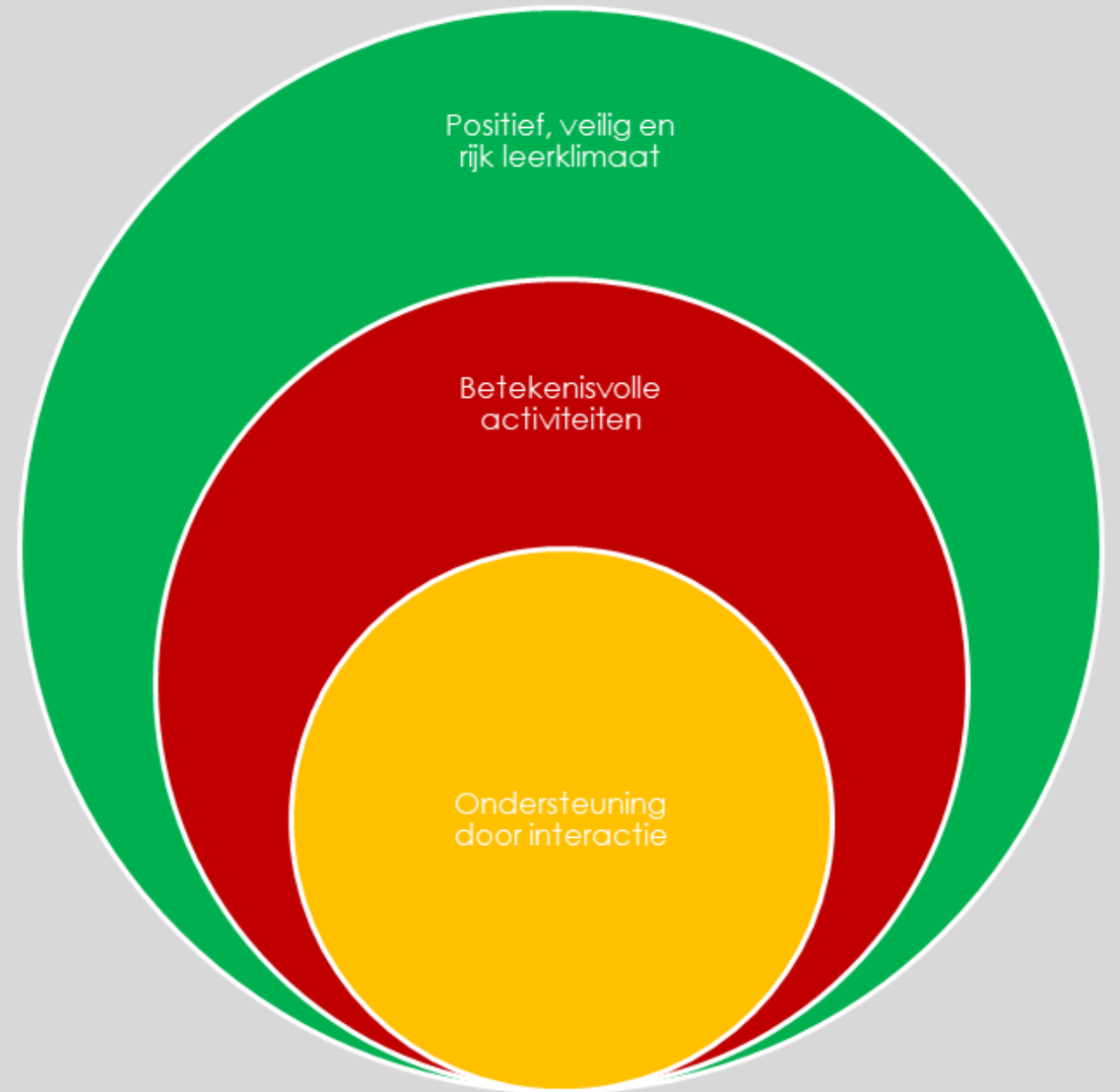
Mijn onderzoek bij het Lectoraat Kunsteducatie, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

- Dansend Nederlands leren voor NT2-kinderen in groep 1 en 2 van het basisonderwijs
- Testen van het TOLD-model: TaalOndersteunend Lesgeven door Dans
- Drie Amsterdamse basisscholen, drie vierdejaars studenten van de hbo-opleiding Docent Dans, drie maanden lessen (van maart tot juni 2021)

KU Leuven (2013): TOL-model Taalontwikkeland Lesgeven

- NT2-taalachterstanden voorkomen en bestrijden
- Focus op taalbegrip en woordenschatontwikkeling d.m.v.:
 - Positief, veilig en rijk leerklimaat
 - Betekenisvolle activiteiten
 - Ondersteuning door interactie

15-10-2022

Invulling Taalondersteunend lesgeven door Dans (TOLD)

1. Positief, veilig en rijk leerklimaat:

- Inrichten van het lokaal als 'theater' binnen het thema
- Open staan voor de kinderen en hen ruimte geven voor eigenheid

2. Betekenisvolle activiteiten:

- Gebruik van fantasie en spel
- Gebruik van dans als artistieke activiteit

3. Ondersteuning door (non-)verbale interactie

- Veelvuldige herhaling van woorden
- Gebruik van beweging in de interactie

→ Alles sluit aan op het thema en de taalmethode waarmee de groep ook in de klas werkt

Woordenschatontwikkeling in een taaldansles

Werken aan de passieve woordenschat:

de mond

de schouders

omhoog

naar beneden

Woordenschatontwikkeling in een taaldansles

Werken aan de actieve woordenschat:

de bloembol

groeien

de steel

de bloem

Dansplezier bij de choreografie

Voorlopige conclusies uit het onderzoek

- Wanneer de kinderen fysiek actief bezig zijn, zijn ze betrokken bij de les en staan ze open om te leren
- Op het moment dat muziek, beweging en taal samengaan blijft er veel bij de kinderen hangen
- Aansluiten bij thema en taalmethode van de school maakt de taaldansles extra effectief
- Kinderen die de taal nog niet machtig zijn, kunnen wel meedoen met de dansles en voelen zich opgenomen in de groep
- De leerkrachten en dansdocenten zien de voordelen van dansend leren binnen het TOLD-model en de kinderen zijn merkbaar enthousiast.

Aanbevelingen voor de toekomst

- Geef elk (jong) kind de kans op bewegend leren
- Richt basisscholen daartoe in: méér speel- of gymlokalen
- Voer op alle Pabo's een vak bewegend of dansend leren in, zodat ook leerkrachten vaker dans en beweging in hun lessen integreren
- Zorg voor bijscholing in bewegend leren
- Stel in het basisonderwijs dansdocenten aan, die gespecialiseerd zijn in bewegend en dansend leren; dit heeft als bijkomend voordeel dat de werkdruk van leerkrachten wordt verlaagd
- Laat de opleidingen docent dans een keuzevak of module dansend (taal) leren inrichten

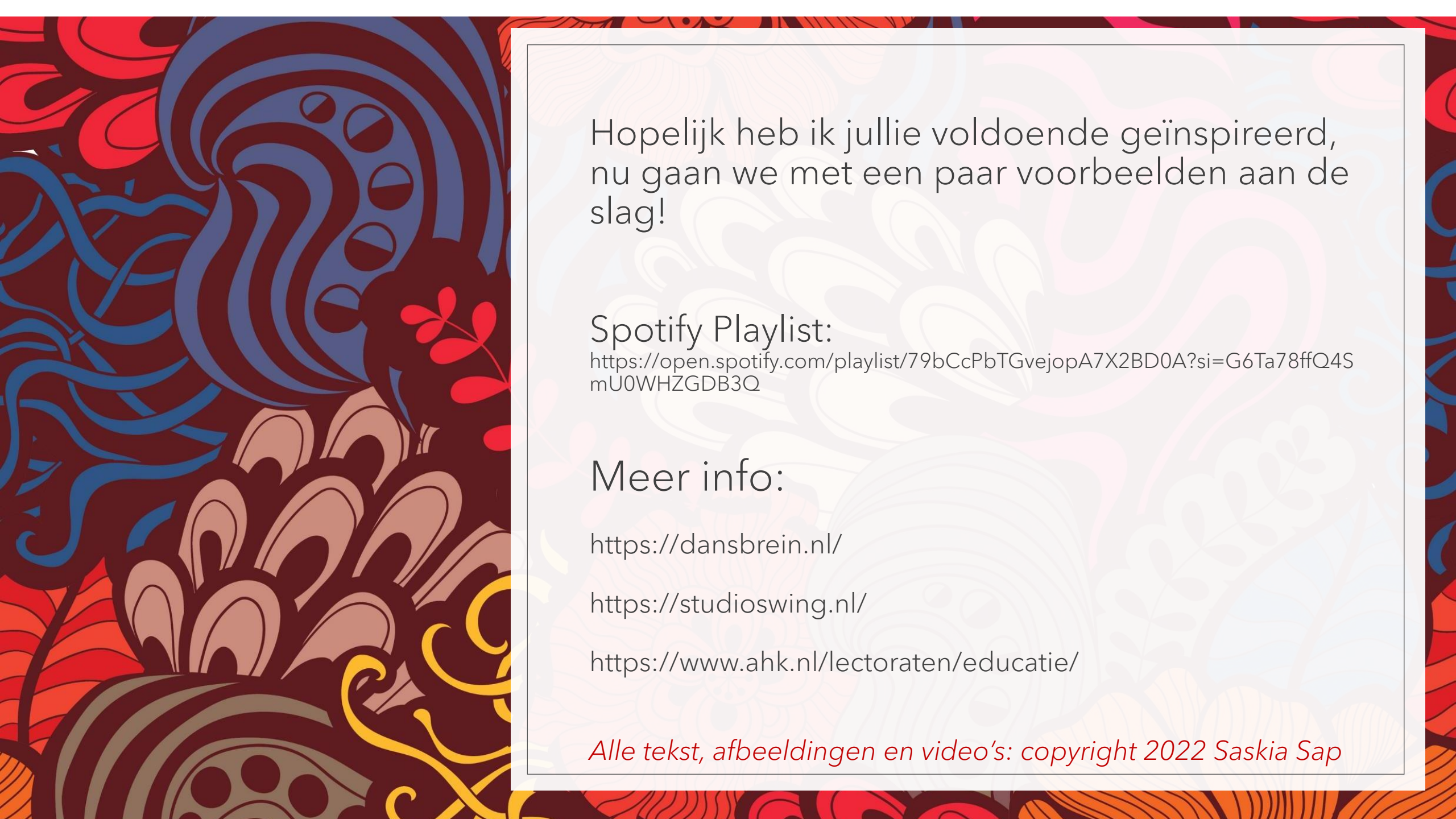
Praktische tips

- Iedere leerkracht kan iets doen met dans en bewegen!
- Kies een activiteit die dicht bij jouzelf ligt en die niet 'vreemd' voelt
- Zorg dat de ruimte (klaslokaal/speelzaal/gymzaal) zo veel mogelijk vrij is van obstakels
- Laat de kinderen hun schoenen uitdoen (beter voor de ontwikkeling van de voeten, voor het contact met de grond en voor de veiligheid)
- Gebruik indien mogelijk stickertjes of tape op de grond voor het plaatsen van de kinderen in de ruimte
- Accepteer dat niet alle kinderen meteen meedoen, soms heeft een kind wat langer nodig om 'erin te komen'
- Accepteer ook dat bewegen en dansen een natuurlijke energie oproept en dat de groep 'druk' kan worden; dit is in goede banen te leiden door zelf rustig te blijven en af te wisselen in soorten muziek en soorten opdrachten; gebruik dus ook opdrachten die om stilte en concentratie vragen.

Beweegideeën voor in de klas of in het speellokaal

- De inswinger
- Kring: opwarming van de lichaamsdelen
- Wissewas
- De stopdans
- De stippendans
- Dansen met gekleurde linten (crepepapier)
- De verjaardagsdans (de jarige voorop in dansrij)
- Verkeer: het zebrapad, de vervoersmiddelen en het stoplicht
- Herfst: de dieren, de blaadjes, de wind en de regenlaarzen
- Kunst: de gekleurde doekjes, de kwasten en emmertjes, de posters en de lijst.

The background of the slide is a vibrant, abstract pattern. On the left side, there are bold, swirling shapes in red, blue, and dark red, resembling stylized waves or floral motifs. On the right side, there are lighter, more delicate swirls in shades of pink, light blue, and white. A large, white rectangular box with a thin grey border is positioned on the right side of the slide, containing the main text.

Hopelijk heb ik jullie voldoende geïnspireerd,
nu gaan we met een paar voorbeelden aan de
slag!

Spotify Playlist:

<https://open.spotify.com/playlist/79bCcPbTGvejopA7X2BD0A?si=G6Ta78ffQ4SmU0WHZGDB3Q>

Meer info:

<https://dansbrein.nl/>

<https://studioswing.nl/>

<https://www.ahk.nl/lectoraten/educatie/>

Alle tekst, afbeeldingen en video's: copyright 2022 Saskia Sap